

אור היקוד | הרבי שהוא לא בנש"ק שהפך ל'משפיע' שממגנט עשרות אלפי יהודים ברחבי העולם

דמותו משלבת בין רוחניות
שמירה להכרה ריאלית של
המציאות, ושיטתו מבטיחה כי
גם יהודים של דורנו יכולים
להגיע להשגות שמיימיות.
והוא לא מקובל | בגיל 31
הפך הגה"צ רבי מרדכי
מנשה זילבר, למנהיגה של
חצר סטוטשין ובתוך שנים
ספורות הפך גם למשפיע
נערץ ששיעוריו סוחפים
אליהם אלפים | הצצה להיכלו
הטמיר של המנהיג שמצליח
לרומם יהודים טפח מעל פני
הקרקע | פרופיל ראשון

אהרן רובין
צילום: JDN

האדמו"ר המשפיע

אש יוקדת בסטוטשין. הגה"צ רבי מוטל זילבר בטיש

זה קרה במוצאי הבחירות לכנסת ה-19,

רבע שעה אחרי פרסום
תוצאות המדגמים.
המשפיע הגה"צ רבי מרדכי
מנשה זילבר, רבה של 'קהל
תולדות יהודה - תלמידי
סטוטשין' שמכונה 'רב
מוטל' בפי מעריציו ו'הרבי'
על ידי חסידיו, שהה אז
בארץ ישראל, והיה בדרכו להשתתף בשמחת
נישואים של אחד ממקורביו.
תוצאות המדגמים זרמו מכל ערוצי התקשורת.
תנועת 'יש עתיד' של יאיר לפיד - האיש שהילך
אימים על המגזר החרדי, בקמפיין האגרסיבי
שקדם למערכת הבחירות - קטפה את פרי
ההסתה והפתיעה עם 19 מנדטים. השמועה

עשתה לה כנפיים ופשטה בציבור החרדי כאש
בשדה קוצים.
בן לווייתו של האדמו"ר-המשפיע, שהספיק
לשמוע על התוצאות העגומות, נחרד וביקש
לשתף את רבו בתוצאה המפתיעה שהכניסה את
הציבור החרדי לעידן חדש, קודר.
"רבי, לחש על אוזנו, רגעים ספורים בטרם
נכנס לאולם, "היהדות החרדית צריכה ישועה.
גדול אויביה, נחל הצלחה מסחררת בבחירות. הוא
יעמוד בראשות אחת המפלגות הגדולות בכנסת
ועל פי כל הסימנים הוא ינצל את כוחו הפוליטי
על מנת להרע לה".
למרות שהוא מתגורר בארה"ב, מעורה רב
מוטל היטב בנעשה בארץ. מדי שנה בתקופת
הקיץ הוא שוהה כאן במשך חודשיים תמימים,

וגם במהלך השנה הוא מגיע לארץ הקודש באופן סדיר. גם הפוליטיקה אינה זרה לו. אופקיו הרחבים ומבטו הפיקח על העולם, הם מוטיב שמאפיין את אישיותו. כך שלמרות העובדה שסדר יומו מוקדש כולו לעבודת השם, הוא הספיק לשמוע על טיבו של לפיד והצהרותיו.

מצחו של האדמו"ר נחרש קמטים, עגמומיות בולטת הציפה את תווי פניו, אך הוא נותר שקט. אף אחד לא יכול היה לדעת מה מתחולל בקרב. כאשר נכנס לחתונה, הוא התקבל על ידי המחותרנים בחדרת קודש ובשמחה מופגנת. לאחר שהסב בשולחן המזרח כמחצית השעה, ירד אל רחבת הריקודים ופתח במחולות שנמשכו שעותיים תמימות, בדבקות ובלהט בלתי מצויים, כדרכו.

יריעה נרחבת נדרשת לתיאור עבודת הקודש של רב מוטל במהלך ה'מצווה טאנץ' בחתונות שבהן הוא מסדר קידושין כשהוא לבוש בבגדי שבת. הוא תפוש בשרעפין, מפזז ומכרכר בעוז ובעיניים עצומות וניכר בו כי הוא מנתר טפחיים מעל הקרקע, גם במובן המטאפורי.

חסידיו מספרים בעיניים נוצצות כי אחד מגדולי המשפיעים בארץ דבק בו בכל לב, מאז שהיה עד לאחד מריקודי הדביקות שלו ב'מצווה טאנץ'

האדמו"ר תובע מכל חסידיו ומשומעי לקחו, לעסוק בפנימיות התורה. קרי - חסידות עמוקה ולא רדודה. לפני עשיית כל מצוה, לפני שבתות ובערב החגים, הוא דורש לעסוק בספרי חסידות שמרחיבים בתורת הנסתר כהכנה למצווה

ההזדמנות ואת גודל השעה והזכיר לפני את גזירות לפיד, שבאותם ימים עמד בשיא הצלחתו. "שהרבי יברך, כי לפיד ינחל מפלה גדולה בקרוב", הפציץ...

אבל הרבי, שדעתו על לפיד הייתה ידועה, הפתיע:

"אני מתפלל עליו, כי יזכה לשוב בתשובה שלמה מאהבה, במהרה..."

"שישוב מאהבה, שישוב מיראה, לא אכפת לי, העיקר שכבר תהיה לו מפלה..." החזיר האח בנימת ביטול.

פניו של האדמו"ר הרצינו והוא שב בצורה נחרצת על המשפט המפתיע: "לך לא אכפת! אבל לי כן אכפת! ואני מתפלל עליו, כי יחזור בתשובה מאהבה..."

מאז חלפה יותר משנה. לפיד נחל מפלה, אבל רישומו של המסר העצמתי ששידר האדמו"ר, עדיין מבעבע בין אוהדיו ומשמש אותם כפתח למסע המרתק שבמהלכו חשפו לפנינו את צפונותיו. הם מבקשים ללמוד אותנו על תעצומות הנפש שלו על אהבת ישראל שיוקדת בו כגחלים לוחשות בכירה מוסקת, וקובעת כי גם אדם כלפיד וכלל תחת המטריה של 'אל ידח מִמֶּנּוּ יָדָח'. " הרבי באמת מאמין שאפילו אדם כמו לפיד יכול להגיע ל'השגה' נעלית של תשובה מאהבה", הם אומרים לנו בשכנוע פנימי עמוק.

ואם כבר תשובה מאהבה, מספרים מקורביו סיפור נוסף, שכמו קודמו משלב גם הוא בין רוחניות טמירה להכרה מציאותית של הליכות העולם שמשדר רב מוטל.

"מי שיעמוד ליד האדמו"ר, יבחין כי כאשר הוא ממלמל את המילים - 'ותולינו מהרה קומיות לארצנו', בפרק 'אהבת עולם' בתפילת שחרית, הוא מסובב בתנועה מעגלית עזה את ציציותיו... בפורים, אנחנו זוכים לשלל גילויים מפתיעים, ואכן, פעם אחת הוא חשף את פשר המנהג זה. 'בני השחרית שלי (כלומר, אלו שנוטלים חלק בתפילת שחרית במחיצתו) כבר שמו לב. אבל אגלה לכם, שבשעה שאני מסובב את הציצית אנה ואנה, אני מכוון ומתפלל כי הציונים יעשו תשובה מאהבה'.

קדושה בעריסה

שמעו של האדמו"ר-המשפיע רב מוטל זילבר, פרץ כבר מזמן את גבולות הקהילה הגרעינית שלו. הוא אחת הדמויות הרוחניות הכי סוחפות שידע העולם החרדי בשנים האחרונות וישמו נמנה ברשימה אחת עם שמו של חמיו 'אבי המשפיעים' החסידיים, הגה"צ רבי משה וולפסון. הוא יושב בארה"ב ומצודתו פרושה כמעט בכל הריכוזים החרדיים בעולם. בארה"ב, באירופה ובארץ ישראל מתכנסים אנשים יחד ומאזינים לשיעוריו, לומדים בספריו ומיישמים את גישתו הייחודית לחיים.

הוא דמות ייחודית בכל מובן. מצד אחד הוא אדמו"ר לכל דבר וענין. בקרב חסידיו הוא מכהן כאדמו"ר דומיננטי ומכונה 'רבנו', ואילו עבור אלפים אחרים הוא משמש בעיקר כמשפיע רוחני וכמלהיב לבבות ישראל לאביהם שבשמים. במודעות לציבור הוא מכונה 'המשפיע החשוב' ובשמו העממי והמפורסם הוא פשוט, רב מוטל ללא תארי לואיא...

דמותו, רבגונית ורבת אנפין. הוא לא עוד

'אדמו"ר' ומנהיג לחסידי, כמו מאות אחרים. הוא גאון בגולה, גאון בחסידות ועילוי ב'נסתר'. פנימיות התורה ותורת הנסתר, או 'תורת הקבלה' בשמה הפופולרי, היא עבורו סט כלים לשימוש יומיומי. הוא לא רואה בה רק תורה שעוסקת בדברים שלמעלה מדעתו של אדם. בשיעוריו הייחודיים, הוא מצליח לתרגם אותם להליכות יום יום ולכלי מלחמה בחיי העבודה של היהודי.

אם תתחילו להקשיב לשיעוריו, סביר להניח שתתמכרו. תמצאו בו 'משפיע' נערץ וסוחף, תזהו אותו כ'ידען' בהוויות העולם, תגלו שהוא אחד ממוסרי השיעורים הבולטים בתבל (6-3 בשבוע) ומעל לכל - תמצאו בו עובד השם מופלא, שניחן בכוח השפעה בלתי מבוטל וב'מדרגות' נשגבות כאחד הקמאים.

סביב האישיות הכריזמטית הזו, שעומדת בראשות קהילת 'תולדות יהודה סטוטשין', התלכדו כבר לפני 33 שנה מאות אברכים ובעלי בתים שהפכו לחסידי המובהקים. במהלך השנים נוספו אלפים נוספים שמקושרים אליו באמצעות תורותיו, שיעוריו, השקפותיו וספריו.

■

האדמו"ר נולד בשנת תשי"א בעיר פריז בירת

"מי שייקלע בל"ג בעומר לבית מדרשו של האדמו"ר ויצפה בו בהדלקה, בריקודים ולאחר מכן ב'שיש', יחוש ללא ספק השראה והתרוממות הרוח בזעיר אנפין, 'מעין דמעין' מה ששורר באתרא קדישא מירון"

בגללם מישוה 'מתחבר' לרב מוטל", אומר לנו אחד ממקורביו ומבקש שלא נרחיב בסיפורים שעשויים להסב את תשומת הלב מכוחו האמיתי להבעיר ניצותות יהודים בלבבות קרובים ורחוקים.

כאשר מלאו לו שנתיים, היגרו הוריו לארה"ב וקבעו את מגוריהם בבורו פארק שבברוקלין, סמוך למקום משכנו של הרבי מסטוטשין זצ"ל. זקנו מצד אמו הרה"ח רבי נטע שארף ז"ל, שהיה במקורו חסיד בעלזא התחיל אחרי השואה לנסוע גם הוא לסטוטשין. לאחר ההיכרות הקצרה, התבטא הרבי ואמר לו: 'רבי נטע! אתה חוטר משרש נפשי!...' ואכן, כל נכדיו של רבי נטע הפכו מאוחר יותר, לחסידי סטוטשין מובהקים.

באורח מפתיע, הרעיף הרבי מסטוטשין, על 'מוטל' הקטן חיבה יתירה ובולטת. למרות היותו רך בשנים הייתה דלתו של הרבי תפוחה בפני הילד תמיד. ברצותו בא, ברצותו נכנס, וברצותו עמד מהצד ושאל הליכות קדושה ורוממות ללא הפרעה.

'רב משה פיינשטיין הבא'

בנעוריו, למד האדמו"ר בת"ת סאטמר ואחר כך בישיבת 'תורה ודעת'. במהלך שנות בחורו הפך

הנלמדת בישיבה, טלטלה וצמרמורת אוחוות בגופו..."

קשר הדוק וקרוב רקם האדמו"ר באותן שנים עם הגאון רבי ישראל בלסקי, מגדולי רבני ארה"ב, איתו למד בחברותא שולחן ערוך 'חושן משפט'. על גודל שקידתו ועוצם יגיעתו בלימוד התורה בשנים ההם, מעידים חבריו לישיבה שמתרפקים בנוסטלגיה על השנים לצידו. הם מספרים כי הוא התמיד בלימוד שעות רצופות בזו אחר זו, ובשקדנות בלתי פוסקת. במשך שעות ארוכות הוא ישב על מקומו או ניצב ליד סטנדר ולא הוציא עיניו מהגמרא או מה'שולחן ערוך' הפתוח בפניו.

אחד מידידיו, מרביץ תורה מפורסם, סיפר, כי פעם קבע איתו שיעור במוצאי השבתות החורפיים. הלימוד החל כחצי שעה לאחר זמן צאת השבת ונמשך כשש שעות רציפות. אלא, שכוחו של החברותא כשל, ולאחר שבועיים נאלץ לפרוש... אבל מוטל לא הפסיק. הוא אמנם נשאר לבד, אך התמיד והמשיך במשך שנים את השיעור שקבע לעצמו במוצ"ש.

סיפור נוסף מספר אחד מחבריו לספסל הלימודים, שישב עמו בשולחן אחד במשך מספר חודשים. פעם, פגש הלה את 'רבי מוטל' בבית

תורת הרקידה. בשמחה

המדרש הספרדי בבורו פארק. הוא ניגש אליו ואיחל לו - "בוקר טוב, מוטל".

"אנו מכירים מאיפה שהוא?" תהה השקדן שלנו. הלה, שהכיר את רבי מוטל וידע כי הוא לא נוהג ללעוג באנשים, תלה בו עיניים בוהות ושאל: "מה זאת אומרת? אנחנו הרי יושבים סביב שולחן אחד בבית המדרש מזה חמשה חודשים. איך אתה לא מכיר אותי?"...

'מוטל' משך בכתפיו והתנצל. חוץ מהגמרא והחברותא האישית, לא היה לו עניין להכיר את שכניו לספסל...

הסתרה בתוך הסתרה

בהגיעו לפרקו, לקחו המשגיח, הגר"מ וולפסון,

שמו לשם תואר לבחור מתמיד ותלמיד חכם. הוא מילא את כרסו בש"ס ופוסקים והסתופף בצל רבותיו הגדולים - ראש הישיבה הגאון רבי גדליה שור זצ"ל, הגאון רבי אליהו חזן זצ"ל, ויבלחט"א המשגיח (לימים חותנו) רבי משה וולפסון, רב קהל 'אמונת ישראל'. הוא דלה מהם מלא חופניו ולא ידע שבעה.

רבותיו הראו לו חביבות יתירה וקירבוהו מאוד. ראש הישיבה, רבי גדליה שור, התבטא עליו ואמר: "מכל תלמידי, אין לי עוד תלמיד כ'מוטל' שמבין את שיחותי ושיעורי לעומק. הוא עוד עתיד להיות 'רבי משה פיינשטיין של הדור הבא'..."

גם הגאון רבי אליהו חזן שהיה ידוע בחריפותו הלמדנית, אמר פעם: "בכל עת שאני רואה את 'מוטל' מתייצב כדי לשאול אותי בעניין הסוגיה

ייחודים טמירים. בתפילה

לחתן עבור בתו. הוא הכיר היטב את היהלום שלוטש בהיכל בית המדרש ורצה בו כחתן... על ההערכה ההדדית שבין החתן לחמיו, מלאים פיותיהם של ראשי הקהילה סיפורים רבים. "העובדה שבשיחותיו מרבה הרבי לצטט אמרות ורעיונות מפי חותנו המשגיח, איננה מפתיעה. כך ראוי ונכון. מה שמעורר השתאות הוא כי המשגיח, נוהג להשחיל בשיעוריו מעת לעת הגייגים ומושגים מעולמו של חתנו, כאילו שמדובר בדבר טבעי... 'חתינו אומר כך וכך'..." עוד מספרים בסטוטשין, כי פעם, בראשית ימי הנהגתו, הגיעו בניו של רַב מוטל ל'אמונת ישראל', בית מדרשו של הסבא הגר"מ וולפסון, כדי להשתתף בסעודה שלישית. הבנים לא חשבו פעמיים לפני שהגיעו לשולחנו של הסבא הגדול. מה יותר טבעי מכך?

אלא שרבי משה 'נזף' בהם ותמה: "הרי אביכם עורך כעת טיש, מה אתם מחפשים אצלי? מדוע אתם לא הולכים אליו?"... ■

במשך תקופת בחורות, וגם לאחר נישואיו בשנת תשל"ג, המשיך האדמו"ר להסתופף בצל רבו, הרבי מסטוטשין, בו היה דבוק בכל נימי נפשו, עד שהפך לבחיר התלמידים ולבבת עינו. הרב, שהשגיח עליו ודאג לצמיחתו הרוחנית, התבטא פעם, במסגרת הביטויים הנדירים שהשמיע עליו מעת לעת, ושללו מהם יניחותו של חיבה והערכה מופלגת: "כשישאלו אותי בעולם טבא מה פעלתי בעולם הזה, אענה – את ר' מוטל".

אות לחיבה הזו היה גם בחתונתו של רַב

מוטל. מאז בואו לארה"ב, מיאן הרבי מסטוטשין להתכבד בסידור קידושין על ידי חסידיו, מנימוקים השמורים עמו. אבל לפני חתונת האדמו"ר, ביקש זקנו של החתן רבי נטע שארף ז"ל לשדל את הרבי לחרוג ממנהגו.

הוא נכנס אל הקודש ושאל את הרבי: "האם יש לכם עוד חסיד כזה כדוגמת 'מוטל'...? וכי לא תסדרו לו קידושין באותו רגע, הסיר הרבי את התנגדותו והסכים לשמש בחתונתו כמסדר קידושין.

בשנים הבאות, המשיך האדמו"ר להתמיד בלימודו, עד שהספיק לסיים את כל הש"ס ואת ארבעת חלקי שולחן ערוך. הוא חידש חידושי תורה רבים בסוגיות הש"ס והלכה ואף העלה הדברים על הכתב. עד היום שמורים אצלו כתבים מאותה תקופה פוריה.

בסטוטשין מספרים, כי בשנת תשל"ו נפתחו אצלו מעיינות החידוש, וכפי שהתבטא הוא עצמו פעם: "בדרכי מבית הכנסת ועד הבית, מצטברים אצלי הררי חידושים..."

כאשר מאן דהוא, סיפר לרבו כי "מוטל החל לחדש בתורה", הביע הרבי מסטוטשין את קורת רוחו מכך ואמר: "מוטל זאל זאגן, און זאגן און זאגן..." (שיאמר ויאמר ויחזור ויאמר, חידושי תורה ולא יחדל)...

בכך, ראה רַב מוטל מתן הוראה והסכמה ברורה מצד רבו, להתחיל לומר דברי תורה ברבים. במקביל לשקידתו בתורת הנגלה, דבק האדמו"ר בתורת החסידות – ספרי רבותיו וספרי שאר גדולי החסידות, בהם ספרי אדמו"רי חב"ד, אדמו"רי

פולין, ברסלב, וסיגל לעצמו השגות רוחניות שחוצבו מבית מדרשם.

מאוחר יותר, כאשר החל למסור שיעורים בליקוטי מוהר"ן ושמו התפרסם בתפוצות ברסלב, למרות שאיננו נמנה עם חסידי ברסלב ואף לא קיבל תורה וחסידות מפי מנהיג ברסלבאי כלשהו, התבטא עליו אחד מגדולי המנהיגים שלה, כי "רבי מוטל, הינו יחיד בדורו בהשגת ובהבנת דברי רבנו נחמן זי"ע בספרו ליקוטי מוהר"ן"...

ברבות השנים, התחיל בהוראת רבו ללמוד בספרי קבלה. תחילת לימודו היתה בספר הזוהר הקדוש ולאחרי – בלימוד כתבי האריז"ל, הרש"ש ושאר ספרי הקבלה. כחברותא שלו בלימוד זה שימש הגאון המקובל רבי פישל אייזנבך זצ"ל, ראש ישיבת שער השמים בירושלים. האדמו"ר ניצל את שהותו בימות הקיץ בארץ הקודש, ורכש בין כתלי הישיבה את קנייני הקבלה.

גם בלימוד זה, הפליא את כל רבותיו וחבריו, שהבחינו מיד כי התלמיד החדש הינו אישיות בעלת שיעור קומה, שקולט את הנלמד בעמקות ובבהירות יוצאת מן הכלל. רבו המובהק, הגר"פ, אף קבע עמו שיעורים פרטיים ב'קבלה' במשך כל ימי שהותו בארץ.

בתקופות מאוחרות יותר, החל האדמו"ר למסור שיעורים ב'קבלה'. בחצר מספרים כי שיעור אחד טמיר ועמוק, נועד לבני עליה בלבד, והשני, עממי קצת יותר ומיועד לאברכים בעלי השגה. מאז, בכל פעם שהגיע הגר"פ לאמריקה, סירב למסור שיעורים ב'קבלה': "יש לכם את רבי מוטל, אינכם

מזרח ממערב, לא מקובלת על האדמו"ר והוא יוצא נגדה חוצץ". הם מבהירים.

"עם זאת", אומרים בני שיחי, "האדמו"ר תובע מכל חסידיו ומשומעי לקחו, לעסוק בפנימיות התורה. קרי – חסידות עמוקה ולא רדודה. לפני עשיית כל מצוה, לפני שבתות ובערב החגים, הוא דורש לעסוק בספרי חסידות שמרחיבים בתורת הנסתר כהכנה למצווה. האדמו"ר עצמו, מוסר סדרת שיעורים ודרשות נלהבות לפני חג הפסח, בענייני החג וליל הסדר, שמטרתם לעורר את הלבבות ולהרות את צימאונם הרוחני של שומעי לקחו. שיעור שלם הוא מוסר רק על 'משמעות אכילת כרפס'... שיעור נוסף, הוא על 'עניני גילוי אליהו בליל פסח' ועוד שיעור על משמעות המונח 'זמן חרותנו'... אין נושא, שהוא לא מנתח בבהירות ובאנליטיות יוצאת דופן, ומגישו לפני השומע כבנין מושלם ויציב, מהמסד ועד הטפחות".

רבי וחסיד

בשנת תשמ"ב, נסתלק רבו, הרבי מסטוטשין, לעולמו. ארונו הובל לארץ ישראל והוא נטמן בבית העלמין העתיק בטבריה. בני החבורה היו שבורים ורצוצים מלקיחתו של רבם לגנזי מרומים והותרתם כצאן ללא רועה. הם ידעו, כי עליהם להמשיך במורשת חסידות סטוטשין ולהתחזק בדרכיה, אבל הבינו כי חייבים למנות 'ראש' לחבורה, אם חפצים הם שלא תתפרק חלילה. הדבק המאחד, מה שמאפשר לכל קהילה להישאר מלוכדת והומוגנית

זצ"ל, וכן מרן הסטייפלער זצ"ל, ויבלט"א כ"ק האדמו"ר מויז'ניץ מונסי, שכולם כאחד ראו בו בן עליה שראוי לקחת על שכמו את אדרת ההנהגה, אשר ימשיך את מורשת החסידות על פי דרכו של הרבי זצ"ל.

אגב, בין האדמו"ר מדז'יקוב שכונה בחיבה רבי ייד'לה ובין להבחל"ח האדמו"ר, שרר קשר חם ולבבי. תלמידו, האדמו"ר מקוסוב הרה"צ רבי מנחם מונדרר זצ"ל, שח פעם, כי כידוע, במשך שנים רבות, מיאן רבי ייד'לה לקבל קהל, קוויטלאך ופריזנות, ולמרות שכונה 'אדמו"ר', סירב ליצוק תוכן בשררה שנלווית לאדמו"רות.

"זה היה כנראה, בשל אופי הדור השטחי וטיב החסידים בני ימינו", היה רבי מנחם אומה. "אבל למרות זאת כאשר פגש רבי ייד'לה לראשונה ברבי מוטל", סיפר האדמו"ר מקוסוב, "אורו עיניו. הוא מאד התרשם ממנו, לאחר ששוחחו בעניינים עמוקים. מני אותו יום, 'נפתח' רבי יהודה'לה קמעה והאיר פניו למשחרי פניו. כנראה כי הבין שבכל זאת יש עוד מה לעשות עם ה'עוילם' שלנו"...

רבי ייד'לה היה גם זה שהורה לרבי מוטל להתחיל לקחת קוויטלאך, ובהלווייתו, היה האדמו"ר היחיד שהספיד, מלבד הרה"ח רבי אברהם חיים שפיצר מקורבו, שהקריא את הצוואה.

תחילה ישב אמנם רַב מוטל לצדם של חבריו ולא ראה עצמו ראוי לאצטלת ההנהגה אך עד מהרה תפס פיקוד על החבורה, כשהבין שחייבים להחזיק את המושכות ביד.

לאט לאט הלכה הקהילה והתרחבה. רבי מוטל

כמו במידון. רבי מוטל בל"ג בעומר

החל מוסר שיעורים קבועים בין כתליה, וההמונים ששמעם של השיעורים הגיע לאזניהם, התחילו לנהור. עם השנים הלכו השיעורים והסתעפו לשלל ספרי חסידות לצד ספרי קדמונים כמהר"ל, רמח"ל זי"ע ועוד, ספר 'התניא', 'ליקוטי מוהר"ן' ועוד רבים.

הפצת התורה של רַב מוטל נעשית בעיקר באמצעות מסירת שיעורים. אם ביום רגיל הוא

מוסר שלושה שיעורים, הרי שלקראת החגים, הם מוכפלים לששה. שיעוריו מופצים בכל הדרכים האפשריות. יהודים בכל קצוות תבל, מקבלים באמצעות הדואר האלקטרוני את המאמרים והשיחות. רבים מהם לא ביקרוהו ואף לא ראוהו מעולם, אולם הם מתחברים בכל נימי נפשם לתוכן המלהיב והמיוחד, שמדבר היישר אל נבכי הנפש.

לאחר פטירת רבו מסטוטשין, במקביל להנהגת הקהילה, הסתופף רבי מוטל בצל כ"ק רבי יצחק קאליש זצ"ל, האדמו"ר מאמשינוב ארצות הברית, ונהג לבקרו לעיתים תכופות. גם כאשר היה רבו זה נוסע להרי הקטסקיל בימות הקיץ היה רַב מוטל נוסע איתו ויונק מתורתו ומחסידותו בכל עת.

לאחר פטירת האדמו"ר מאמשינוב, החל לנסוע פעמיים בשנה לכ"ק האדמו"ר מטאהש בראשות קבוצה גדולה מחסידיו. האדמו"ר מטאהש רחש לו כבוד וחיבה יתירה והרעיף עליו מעולמו וממשנתו הבהירה. לאחר כל נסיעה, במשך שבועות ארוכים, לא חדל רבי מוטל לדבר על השהות בצל הקודש בטאהש. לאחר כעשור, מעת שנחלש האדמו"ר

מטאהש, חדל רבי מוטל לנסוע לטאהש.

בתחילה, לא נהג רבי מוטל באדמו"רות ושימש בעיקר משפיע ששמו הולך לפניו. במרוצת השנים, הפכה קהילת תולדות יהודה-סטוטשין לחסידות מפוארת ואפופת הילה לכל דבר, והוא החל לערוך שולחנות בליל שבת ובסעודה שלישית.

"הטיש בליל שבת מחולק לשניים. החלק הראשון, מהווה מעין המשך למה שהיה נוהג בסטוטשין הישנה. בחלק הזה האווירה במקום היא של אימה ופחד. הנוכחים עומדים ברתת ובזיע, והאווירה רווית חרדת קודש ומתוחה במקצת. למי שתהה פעם באוזני האדמו"ר מדוע הוא מסב בטיש בקפוטת משי חלקה ולא בפרחונית כמנהג האדמו"רים, הוא נימק בפשטות: 'מה זאת אומרת? הלא אני מגיע לטיש של הרבי...' כאומר, אינני רואה עצמי כעורך טיש, אלא כמי שמשתתף בטיש שמתקיים וממשיך על ידי הרבי זצ"ל... בהזדמנות אחרת, ציטט את הרבי הזקן (הקודם) מסטוטשין זי"ע שהגדיר פעם: 'מה זה טיש? זהו בעצם כמו תפילת שמונה עשרה, אבל עם הפנים ל'עוילם'.. בחלק השני, ה'באטע' ('שבת אחים'), האווירה נינוחה ושלווה יותר. האדמו"ר פותח בשבירי קודש וערגה, ומשורר בעצמו בלהט של קדושה. הזמן הזה נחשב בחצר לזמן היחיד שבו מגלה הרבי טפח מפנימיותו הבווערת. החסידים מצטרפים ושרים מגוון לחנים מתפוצות בית ישראל, האדמו"ר נושא דברי תורה וסיפורים מגדולי ישראל, בנוסף למאמרים העמוקים בחסידות, שנאמרים בחלק הראשון.

מעבר לשתייה קלה, אין שום דבר על השולחן. לא פשטידה, לא פירות ולא מיני תרגימא. כאשר מאן דהוא הביא פעם לראשונה פשטידה והניחה לפניו, לא מיהר האדמו"ר לטעום ממנה. הוא דיבר על גדולי ישראל ממושכות וציטט מדבריהם, ורק לאחר כשעה ארוכה, כאשר ה'קוגל' הצטנן והפך לתפל וחסר טעם, טעם ממנו וחילק לקהל... מאז, הבינו הגבאים, כי ה'באטע' מתייחד ברוחניות גרידא ואין דעתו של הרבי נוחה מחלוקת מזון כלשהו במהלכו...

כאמור, גישתו של רַב מוטל תובענית במיוחד. הוא דורש מחסידיו לעסוק בתורה ובפנימיות התורה. שיחותיו 'נוקבות', 'גבוהות' ו'עמוקות',

הוא צולל לתהומה של הנפש ומעלה ממנה פנינים שמאירים אותה כברק. הוא יודע לאבחן כל אחד על נקלה, "על כל אחד ניתן לראות בשבריר שניה את רמתו הרוחנית", הוא נוהג לומר.

כח הרב

■ מה מיוחד בשיטתו? אנחנו מבקשים מאנשי שיחון להסביר במילים פשוטות.

"אחת הנקודות הבולטות במשנתו, זה הגישה שלו – שלנו בדור הזה, אין פחות יכולת להגיע לשלימות מאשר בדורות קודמים", הם משיבים. התובנה המפתיעה הזו נאמרה לא אחת בשיעוריו, ומודפסת גם בספריו:

דעה של אחד האדמו"רים הגדולים, שנפטר זה לא מכבר, לגבי נושא מסוים. אני לא מתווכח לגבי אותה תקופה שבה נאמרו הדברים, אבל סבור כי הדור והנסיבות השתנו וכיום יתכן שגם הוא היה משנה דעתו", טוען האדמו"ר בלהט.

לאחד הרבנים ששאל אותו האם שיטתו הדוגלת בעיסוק נרחב במושכלות, הבנה עמוקה והשגות רמות, אותן הוא תובע מחסידיו, אינה בבחינת 'חכמתו מרובה ממעשיו'? הוא משיב תשובה ניצחת וספוגה בעדות עילאית על מעלת ה'כוורת' שסביבו:

"תלמידי הקרובים עסוקים בעבודת השם, אם הייתי רואה שהם כאלו, לא הייתי מדבר בפניהם על השגות כאלו"...

הדור שלנו לא פחות טוב. בדביקות

בראשית החורף, לקראת יום ההילולא של רבו מסטוטשין, ושבת נוספת בימי השובב"ים.

בתקופת שהותו בארץ ישראל, מוסר רבי מוטל מספר שיעורים כמעט מדי יום, בנגלה, בחסידות ובקבלה. שיעורים מיוחדים נושא רבי מוטל לבעלי תשובה – שיעורים שנושאים אופי מיוחד המותאם להם. תפילותיו הן בעיקר בכותל המערבי. את ה'באטעס' הוא אינו עורך בבית מדרשו מחמת העדר מקום, ולרוב מאתרים החסידים אולמות גדולים באזור, כדי להכיל את כל המשתוקקים להגיע ולחוש מקרוב את התופעה המחשמלת.

תורתו של רב מוטל מתפרסמת בכתובים באופן קבוע. ספריו הם: סדרת 'דברי תורה', ששכוללת את סדרות השיעורים הפופולריים שלו לפי שנים.

הסיפורים נעים בין תיעוד של גינוני קדושה בעריסת התינוקות, ועד לסירוב נחרץ לאכול מזון נוכרי בעודו יונק. "אלו סיפורים מעניינים, אבל לא בגללם משהו 'מתחבר' לרב מוטל", אומר לנו אחד ממקורביו

"אף שבוודאי אין אנו יכולים להתדמות לאנשים יראי השם שבדורות שלפנינו, כי בכמה בחינות היו הרבה יותר גדולים מאתנו, אבל במובנים מסוימים אפשר לומר כי בדורנו אפשר לבוא לידי שלמות!" כלומר: חרף הניסיונות, למרות הפיתויים ומה שמכונה 'ירידת הדורות', על אף הגשמיות שהעמיקה שורשיה ואחיותה בחצרות רבים, הרי ש"במובנים מסוימים, אפשר לומר, כי בדורנו אפשר לבוא לידי שלמות".

■ מה עוד?

"כל המיתוסים והמוסכמות, שרווחות בקרב חצרות חסידיות, כדוגמת 'ספר פלוני, לא נהגו ללמוד', 'הנהגה זו לא מתאימה לדורנו', 'גדולי ישראל בעבר, התרחקו מקהילה פלונית ואורחותיה' – מתנפצים בשיעוריו, הם משיבים.

הוא סבור: "כל אברך או בחור, חייב לשאוף ולהאמין ביכולתו להגיע להשגות גבוהות, ולא להסתפק בזה שהוא אברך נחמד ונוהג לשיר בליל שבת ק-ה אכסוף"... הטרמינולוגיה השגורה בפי רבים שטוענת, 'פעם זה לא היה' ו'זה לא מקובל', לא קבילה היום. יכול להיות, שפעם אמרו לא ללמוד משהו מסוים. אך, לדעתי, צריך לבדוק ולבחון בכל דור מחדש מה מתאים לו. ציטטו בפני

■

הקהילה הגרעינית שסביב רב מוטל מונה כיום כחמש מאות משפחות, לצד אלפים רבים של אוהדים שקשורים אליו בלב ונפש. מרכז הקהילה בביהמ"ד מרכזי בבארא פארק (בית מדרש נוסף גדול ורב ממדים, מצוי כעת בבניה) לצד בתי מדרש בויליאמסבורג, בלייקווד, במאנסי, בקרית יואל, ובירושלים.

גולת הכותרת בחצר היא פעמיים בשנה. הטיש של שושן פורים ושמחת בית השואבה. ב'שושן פורים' נוהג האדמו"ר לערוך שולחן שנמשך לפעמים כשתים עשרה שעות רצופות. מכל קצוות העיר נוהרים אנשים לאולם שנשכר לשם כך, כדי לצפות ולקחת חלק במעמד. הפעם הנוספת היא 'שמחת בית השואבה' בסוכות, כאשר שוב שוכרת הנהלת הקהילה אולם רחב ידיים ובו מקיים האדמו"ר שולחן ממושך ולאחר מכן שמחת בית השואבה. גם כאן, אלפים צדים על הפתח ומבקשים להשתתף במעמד.

בתקופת הקיץ, כאשר הציבור נוהג לנסוע לנופש בהרי הקטסקילס, מנצל האדמו"ר את ההפוגה כדי לשהות בארץ ישראל בקרב חסידיו. האדמו"ר נוהג להגיע פעמיים נוספות במהלך החורף: האחת היא

'משבצות זהב' – מדברי תורתו בשבתות וחגים, ו'טבעת הזהב', על ענייני נישואים. הספר היחידי שעליו הסכים הרבי מאמשינוב זצ"ל לתת הסכמה היה 'משבצות זהב'. דברי תורתו המודפסים מדי שבוע בעלון 'דברי תורה' הפכו למבוקשים בכל הריכוזים היהודיים בעולם. אגב, במערכת השיעורים להאזנה, שהוקמה על ידי הקהילה, קיימים כיום כאלפיים שיעורים בכל מקצועות התורה, וכולם רק משנת תשס"ז בלבד! היתר, ממתנים עדיין על גבי קלטות.

"בחצר רוזדוב", מסיימים מקורביו ברוח היום שבו אנו עומדים, ל"ג בעומר, "היה עניין מיוחד בל"ג בעומר. הרה"ק רבי משה מרוזדוב זי"ע, זקנו של הרבי זצ"ל, קיבל את סודו הנשגב של יום זה מפי הרה"ק ה'דברי חיים' מצאנז זי"ע, ומני אז, נהג בל"ג בעומר בסילודין ובהנהגות מיוחדות. מאז, ממשיכים בסטוטשין את המסורת המקודשת הזו. "אולי זה נשמע יומרני, אבל מי שיקלע בל"ג בעומר לבית מדרשו של האדמו"ר ויצפה בו בהדלקה, בריקודים ולאחר מכן ב'טיש', יחוש ללא ספק השראה והתרוממות הרוח בזעיר אנפין, 'מעין דמעין' מה ששורר באתרא קדישא מירון". ■

המשך הטיזר מעמוד 40

המשך הטיזר מעמוד 42